Education

Committee

IES 7

květen 2004

Mezinárodní vzdělávací standard pro profesní účetní IES 7

Kontinuální profesní rozvoj: Program celoživotního učení a kontinuální rozvoj profesní způsobilosti

International Federation of Accountants

Posláním Mezinárodní federace účetních (*International Federation of Accountants*, IFAC) je sloužit veřejnému zájmu, posilovat celosvětově účetní profesi a přispívat k rozvíjení silných mezinárodních ekonomik, a to vytvářením a prosazováním dodržování vysoce kvalitních profesních standardů, podporou mezinárodního sbližování těchto standardů, a vyjadřováním názorů na otázky veřejného zájmu tam, kde je k tomu odbornost profese vysoce relevantní.

Tento Mezinárodní vzdělávací standard pro profesní účetní (*International Education Standard for Professional Accountants*, „IES“) byl zpracován Vzdělávacím výborem IFAC (*IFAC Education Committee*).

Schválený text toho standardu IES vydal Vzdělávací výbor v anglickém jazyce.

International Federation of Accountants
545 Fifth Avenue, 14th Floor
New York, New York 10017 USA
E-mail: educationpubs@ifac.org
Webové stránky: http://www.ifac.org

Copyright květen 2004 © by the International Federation of Accountants. All rights reserved. Used by permission.

ISBN: 1-931949-31-X

MEZINÁRODNÍ VZDĚLÁVACÍ STANDARD PRO PROFESNÍ ÚČETNÍ IES 7

KONTINUÁLNÍ PROFESNÍ ROZVOJ: PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ A KONTINUÁLNÍ ROZVOJ PROFESNÍ ZPŮSOBILOSTI

OBSAH

	Odstavce
Účel a rozsah tohoto standardu	1-2
Úvod	3-12
Datum účinnosti	13
Podpora celoživotního učení	14-16
Přístup ke kontinuálnímu profesnímu rozvoji (KPR)	17-18
Povinný KPR pro všechny profesní účetní	19-21
Relevance	22-25
Měření	26-27
Ověření	28-29
Přístupy k hodnocení KPR	30-33
Přístup na základě vstupů	34-36
Přístup na základě výstupů	37-40
Kombinovaný přístup	41-42
Monitorování a vynucování	43-45
Příloha	

Účel a rozsah tohoto standardu

1. Tento standard ukládá členským organizacím:
   (a) podporovat závazek celoživotního učení mezi profesními účetními;
   (b) usnadňovat svým členům přístup k možnostem kontinuálního profesního rozvoje a jejich zdrojům;
   (c) zavést pro členy vzorová kritéria rozvoje a udržování profesní způsobilosti, nezbytná pro zajištění ochrany veřejného zájmu;
   (d) monitorovat a vynucovat kontinuální rozvoj a udržování profesní způsobilosti profesních účetních.
2. Tento standard se opírá o zásadu, že je odpovědností každého jednotlivého profesního účetního rozvíjet a udržovat profesní způsobilost, nezbytnou pro poskytování vysoce kvalitních služeb klientům, zaměstnavatelům či jiným zainteresovaným stranám.

Úvod

3. Tento standard ukládá členským organizacím implementovat požadavek kontinuálního profesního rozvoje („KPR“) jakožto nedílnou složku trvalého členství profesního účetního. Tento požadavek přispívá k cíli profese zajišťovat vysoce kvalitní služby, které splňují potřeby veřejnosti (klientů a zaměstnavatelů).
4. Tento standard zavádí koncepty kontinuálního profesního rozvoje v podobě relevantních, ověřitelných a měřitelných učebních aktivit a výsledků.
5. Tento standard čerpá z Mezinárodní vzdělávací směrnice č. 2, *Kontinuální profesní vzdělávání (International Education Guideline 2, ContinuingProfessional Education*) (první vydání únor 1982, novelizované v květnu 1998).
6. Kontinuální profesní rozvoj odkazuje k učebním činnostem, které rozvíjejí a udržují schopnostní předpoklady umožňující profesním účetním kompetentní výkon činnosti v rámci jejich profesního prostředí (viz též *Rámec pro mezinárodní vzdělávací stanoviska*, vydání říjen 2003 (*Framework for International Education Statements*)).
7. Posláním IFAC je služba veřejným zájmům, celosvětové posilování účetní profese a přispívání k rozvoji silných mezinárodních ekonomik, a to vytvářením a prosazováním dodržování vysoce kvalitních profesních standardů, podporou mezinárodního sbližování těchto standardů a vyjadřováním názorů na otázky veřejného zájmu tam, kde je k tomu odbornost profese nanejvýš příslušná. Jak uvádí základní princip Etického kodexu IFAC pro profesní účetní (*IFAC Code of Ethics for Professional Accountants*),

   „Profesní účetní má trvalou povinnost udržovat své profesní znalosti a dovednosti na úrovni nezbytné k zajištění toho, aby klient nebo zaměstnavatel požíval výhod kompetentních odborných služeb na základě současného vývoje praxe, legislativy a metod. Profesní účetní by měl vykonávat činnost pečlivě a v souladu s platnými technickými a profesními standardy, a to ve všech profesních i podnikatelských vztazích.“

Tento standard se zabývá tím, jak profesní účetní plní své povinnosti trvalé způsobilosti.

8. Znalosti potřebné pro efektivní činnost profesního účetního ve veřejné praxi, průmyslu, obchodu, vzdělávání a výchově, a dále ve veřejném sektoru se trvale rozrůstají a rychlým tempem mění. Na profesní účetní jsou kladeny rostoucí nároky z hlediska znalostí a dovedností. Oni sami i jejich profesní sdružení jsou zároveň vystaveni bezprecedentnímu pečlivému zkoumání kvality vnitřní kontroly, správy a řízení podniku, účetních závěrek a nezávislého auditu. Tyto tlaky se projevují vůči profesním účetním v soukromém i veřejném sektoru. Mimo to si potřeba prokazovat v kontextu světové ekonomiky konkurenceschopnost vynutila intenzivnější zaměření na úlohy a odpovědnost profesních účetních v subjektech všeho druhu. Profesní účetní ze všech sektorů k tomu musí závažným způsobem přispívat. Má-li profesní účetní vyhovět uvedeným očekáváním, je k tomu rozhodující kontinuální rozvoj profesní způsobilosti a celoživotní učení.

9. Profese má odpovědnost za zajištění požadavku, aby profesní účetní trvale rozvíjeli a udržovali způsobilost, kterou od nich žádá jejich odborná úloha i uživatelé jejich služeb. Členským organizacím IFAC se doporučuje, aby mezi svými členy, zainteresovanými stranami a veřejností propagovaly přednosti KPR a osvětlovaly význam kontinuálního prohlubování způsobilosti a závazku celoživotního učení.

10. KPR sám o sobě neposkytuje záruky, že všichni členové budou vždy poskytovat profesní služby vysoké kvality. K tomu je zapotřebí více než jen udržování profesní způsobilosti; znamená to uplatňování znalostí se zapojením odborného úsudku a objektivního přístupu. Kromě toho nelze zaručit, že každá osoba, která se zúčastní programu KPR, získá veškeré přínosy takového programu, a to vzhledem k rozdílnostem v osobním nasazení a schopnosti učení. Je však jisté, že členové, kteří na současné úrovni nevládnou odbornými a všeobecnými znalostmi týkajícími se jejich práce, nebudou schopni kompetentním způsobem poskytovat odborné služby. Proto je požadavek KPR – i přes přirozená omezení každého programu KPR – důležitý pro udržování veřejné důvěry.

11. Účetní profese působí v prostředí změn, takže členské organizace nezbytně musí periodicky revidovat metody KPR i uplatňování tohoto standardu.

12. Je třeba, aby členské organizace při posuzování své odpovědnosti za ochranu veřejných zájmů vzaly v úvahu mnoho různých metod zajišťování kvality. KPR je pouze jednou z těchto metod. Další zahrnují prověrky činnosti profesních účetních orientované na zajištění kvality a dále vyšetřování a kárné režimy v případě závažného nesprávného jednání, ve smyslu požadavků ve Stanoviscích IFAC k povinnostem členů č. 1 a 6 (*IFAC's Statements of Membership Obligations* (SMOs)).

Datum účinnosti

13. Tento standard nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2006.

Podpora celoživotního učení

14. **Je třeba, aby členské orgány podporovaly význam trvalého prohlubování způsobilosti a závazku celoživotního učení pro všechny profesní účetní.**

15. Všichni profesní účetní jsou povinni rozvíjet a udržovat svou profesní způsobilost s povahou jejich práce a profesní odpovědnosti. Tato povinnost se vztahuje na všechny profesní účetní, bez ohledu na to, zda se podílejí na činnosti v tradičních sférách účetnictví nebo v jiných oblastech.

16. Proces celoživotního učení začíná záhy a pokračuje vzdělávacím programem sloužícím k dosažení kvalifikace profesního účetního, a pak dále v celém průběhu osobní kariéry. KPR je pokračováním procesu vzdělávání, který vedl k dosažení kvalifikace profesního účetního. Odborné znalosti, odborné dovednosti, stavovské hodnoty, etika a postoje získané do doby nabytí kvalifikace se dále rozvíjejí a dolaďují způsobem odpovídajícím profesním činnostem a odpovědnosti jednotlivce.

Přístup ke KPR

17. **Je třeba, aby členské organizace usnadňovaly přístup k možnostem a zdrojům KPR, a pomáhaly tak profesním účetním naplňovat jejich odpovědnost za celoživotní učení.**

18. Členské organizace mohou přímo poskytovat příslušné programy KPR pro profesní účetní a usnadňovat přístup k programům nabízeným jinými organizátory v rozsahu všech učebních metod.

Povinný KPR pro všechny profesní účetní

19. **Je třeba, aby členské organizace vyžadovaly od všech profesních účetních, aby rozvíjeli a udržovali odpovídající a přiměřenou způsobilost pro jejich práci a profesní odpovědnost. Odpovědnost za rozvoji a udržování způsobilosti spočívá primárně na každém profesním účetním.**

20. KPR se vztahuje na všechny profesní účetní bez ohledu na sektor nebo velikost podniku, ve kterém působí, jelikož:

    (a) Všichni profesní účetní mají etickou povinnost řádně pečovat o své klienty, zaměstnavatele a relevantní zainteresované strany a je nutné, aby prokazovali svou schopnost kompetentně naplnit tuto odpovědnost.

    (b) Profesní účetní zastávají ve všech oborech významné pozice, které jsou spojeny s účetním výkaznictvím, veřejnou odpovědností a udržováním veřejné důvěry.

    (c) Je pravděpodobné, že veřejnost se bude spoléhat na kvalifikaci a profesionální postavení profesního účetního. Kromě toho jsou všichni profesní účetní nositeli oficiálního statutu profese a jakýkoli nedostatek způsobilosti nebo etického chování má tytéž důsledky pro reputaci a dobré jméno profese, bez ohledu na obor nebo úlohu, kterou v něm profesní účetní plní.

(d) Všechny obory jsou ovlivňovány rychle se měnícím prostředím a následnou potřebou přizpůsobovat strategické plány a podnikatelské záměry organizací, které se spoléhají na profesní způsobilost profesního účetního.

(e) Zaměstnavatelé zaměstnávající profesní účetní v jakémkoli sektoru se přinejmenším částečně spoléhají na oficiální statut profese jako důkaz profesní způsobilosti.

21. Při stanovení požadavku na KPR je třeba, aby členské organizace zvažovaly, co je relevantní a vhodné pro profesní účetní v případech, jako je přerušení kariéry a odchod do penze.

Relevance

22. KPR přispívá ke způsobilosti profesních účetních, a očekává se proto, že přijatelné činnosti uznávané jako KPR budou rozvíjet odborné znalosti, odborné dovednosti, stavovské hodnoty, etiku a postoje profesního účetního, které jsou relevantní pro jeho současnou i budoucí práci a profesní odpovědnost.

23. Některé z členských organizací se mohou rozhodnout rozpracovat požadavky nebo jiná metodická opatření, pokud jde o to, které druhy aktivit KPR se pokládají za profesně relevantní. Jiné členské organizace se mohou rozhodnout, že se spolehnou na odborný úsudek jednotlivých členů při rozhodování o relevanci činnosti v rámci KPR. A jiné členské organizace se mohou rozhodnout stanovit požadavky pro určité oblasti a ponechat členům vůli, aby si vybrali relevantní učební činnosti v ostatních oblastech.

24. Členské organizace mohou uložit speciální nebo doplňkové KPR pro členy, kteří pracují ve specializovaných oblastech nebo oblastech s vysokou mírou rizika pro veřejnost.

25. Profesním účetním se doporučuje, aby konzultovali se svými zaměstnavateli, kolegy, členskými organizacemi a ostatními, kteří jim pomohou odhalovat mezery ve způsobilosti nebo učení, a následně pak konkretizovat učební příležitosti k odstranění těchto mezer.

Měření

26. Od profesních účetních se vyžaduje, aby měřili učební činnosti nebo výsledky sloužící ke splnění požadavků členské organizace v oblasti KPR.

27. Učební činnost lze měřit v rovině vynaloženého úsilí nebo času, anebo prostřednictvím validní hodnotící metody, která měří dosaženou nebo rozvíjenou způsobilost.

Ověření

28. Tento standard je založen na principu, podle něhož má být určitý podíl učebních aktivit, na nichž se profesní účetní podílí, ověřitelný. Znamená to, že učení lze

objektivně ověřit z důvěryhodného zdroje. Některé učební aktivity lze měřit, nikoli však ověřit.

29. Profesní účetní odpovídají za uchování příslušných záznamů a dokumentů týkajících se jejich KPR a na vyžádání členské organizace jsou schopni poskytnout dostatečné důkazy, že splnili požadavky členské organizace.

Přístupy k hodnocení KPR

30. Cílem KPR je napomáhat profesním účetním v rozvíjení profesní způsobilosti tak, aby poskytovali služby vysoké kvality ve veřejném zájmu. Měření míry naplnění KPR lze provádět s použitím nejméně tří různých přístupů:

    (a) přístupy na základě vstupů – stanovením určeného objemu učební činnosti, který je pokládán za přiměřený účelům rozvíjení a udržování způsobilosti,

    (b) přístupy na základě výstupů – od profesních účetních se vyžaduje, aby ve formě výstupů doložili, že rozvíjejí a udržují profesní způsobilost,

    (c) kombinované přístupy – účinným a efektivním kombinováním prvků přístupů na základě vstupů a výstupů, se stanovením požadovaného objemu učební činnosti a měřením dosažených výstupů.

31. Systémy na základě vstupů díky snadnosti měření a ověřování již tradičně slouží jako prostředek k měření rozvoje a udržování způsobilosti. Systémy na základě vstupů mají svá omezení, např. ne vždy změří výsledky učení nebo rozvoje způsobilosti. V důsledku toho se někteří profesní účetní nemusí věnovat studiu v seminářích nebo kurzech, a přesto vyhoví kritériím měření a ověřování založeným na vstupech. Tento přístup podle „priority formy nad obsahem“ může narušovat skutečný cíl kontinuálního prohlubování způsobilosti a osvojování celoživotního učení.

32. Přístupy na základě výstupů se namísto měření absolvování různých učebních činností soustřeďují na měření rozvoje a udržování způsobilosti dosažené v průběhu učení.

33. Systém měření a ověřování se bude lišit pro přístup na základě vstupů, výstupů a pro kombinovaný přístup.

Přístup na základě vstupů

34. **Je třeba, aby členské organizace, které uplatňují přístup na základě vstupů, vyžadovaly od profesního účetního, aby:**

    (a) **vždy během období 3 let absolvoval nejméně 120 hodin nebo ekvivalentní počet učebních jednotek relevantní činnosti profesního rozvoje, z čehož 60 hodin nebo ekvivalentní počet učebních jednotek budou ověřitelné;**

    (b) **každý rok absolvoval nejméně 20 hodin nebo ekvivalentní počet učebních jednotek;**

    (c) **sledoval a měřil učební činnosti vedoucí ke splnění uvedených požadavků.**

35. Tento standard měří činnosti KPR v hodinách nebo ekvivalentních učebních jednotkách. Členské orgány se mohou rozhodnout používat jiný termín pro jednotku měření, který bude pro profesní účetní srozumitelný (např. kredit nebo učební jednotky). Takováto jednotka měření musí představovat jednu výukovou hodinu ve třídě nebo její srovnatelný ekvivalent.

36. Některé učební aktivity mohou být měřitelné, avšak nemusí být ověřitelné. Takové činnosti také přispívají k rozvíjení a udržování způsobilosti, nezapočítávají se však do rámce 60 hodin ověřitelného KPR za klouzavé období tří let.

Přístup založený na výstupech

37. **Je třeba, aby členské organizace, které implementují přístup založený na výstupech, vyžadovaly od profesního účetního, aby prokázal udržování a rozvoj relevantní způsobilosti, a to tak, že periodicky poskytne důkazy, které jsou:**

    (a) **objektivně ověřené z důvěryhodného zdroje;**

    (b) **změřené s použitím validní metody hodnocení způsobilosti.**

38. Je třeba, aby členské organizace vyžadovaly od profesních účetních, aby si o rozvíjení nebo udržování způsobilosti obstarali důkazy.[1] Profesní účetní je odpovědný za to, že poskytne členské organizaci tyto důkazy na vyžádání a že zajistí, aby uchovávané důkazy byly dostačující a spolehlivé.

39. Ověřování způsobilosti u systémů založených na výstupech je objektivní hodnocení toho, že způsobilost byla rozvíjena a udržována. Ověření musí vydat důvěryhodný zdroj, který je na základě použití validní metody nebo techniky oprávněný potvrdit, že způsobilost byly rozvíjena a udržována. Toto hodnocení by mělo jednoznačně definovat výsledek nebo dosaženou způsobilost, které mohou pocházet z určité učební činnosti nebo rozšířeného programu rozvoje, zahrnujícího řadu učebních činností, z dosažených výkonnostních výsledků (např. z pracovního prostředí) nebo z jiných zdrojů (např. profesního přezkoušení).

40. Tyto důkazy mohou mít různé formy. Příklady ověření lze nalézt v příloze tohoto standardu.

Kombinovaný přístup

41. **Je třeba, aby se členské organizace uplatňující kombinaci přístupu na základě vstupů a výstupů řídily podle potřeby zásadami pro systémy na základě vstupů a výstupů, jak je uvádí tento standard.**

42. Existuje několik alternativ pro přijetí kombinovaného přístupu k KPR. Členské organizace se mohou například rozhodnout:

[1] Viz Mezinárodní vzdělávací studie č. 2, *V zájmu způsobilosti profesních účetních* (International Education Paper 2, *Toward Competent Professional Accountants*), vydaná v dubnu 2003, která charakterizuje modely vázané na způsobilost.

(a) přijmout přístup na základě vstupů pro určité obory nebo jinak stanovené skupiny členů, a pro jiné zase přístup na základě výstupů,

(b) využívat koncepci systémů založených na vstupech i výstupech, přičemž učební jednotky založené na vstupech přispívají ve zvolených oblastech znalostí ke způsobilosti na výstupu v rámci převážně na výstupech založeného systému,

(c) umožnit profesním účetním, kteří případně nevyhoví požadavku na učební jednotky založené na vstupech, aby prokázali, že způsobilost byla rozvíjena a udržována,

(d) konkrétně stanovit počet učebních jednotek, sloužící jako ukazatel pravděpodobného objemu úsilí, který je nutno vynaložit k dosažení způsobilosti, a sledovat tento ukazatel souběžně s ověřováním způsobilosti dosažené prostřednictvím učebních činností,

(e) upřednostnit zavedení kombinovaného přístupu před přechodem na komplexní systém založený na výstupech.

Monitorování a vynucování

43. **Členské organizace jsou povinny zavést proces systematického monitorování, zda profesní účetní plní požadavek KPR, a zabezpečili odpovídající sankce při neplnění tohoto požadavku, včetně požadavku na vykazování nebo požadavku rozvíjet a udržovat svou způsobilost.**

44. Při formulování svého přístupu k monitorování mohou členské organizace vzít v úvahu, kteří z jejich členů mají nejvyšší odpovědnost vůči veřejnosti, nebo kteří představují největší riziko ve vztahu k veřejnosti, a přijmout přísnější monitorovací režim pro takové profesní účetní, kteří vyvíjejí činnost ve vysoce rizikových rolích.

45. Monitorovací proces může uložit profesním účetním periodicky:

(a) předkládat prohlášení, zda plní svou etickou povinnost udržovat v zájmu kompetentního výkonu činnosti své znalosti a dovednosti,

(b) předkládat prohlášení o splnění jakýchkoli konkrétních požadavků na KPR, uložených danou členskou organizací,

(c) dokládat studijní činnost nebo se podrobit ověření rozvoje a udržování způsobilosti.

46. Vykazovací cykly delší pěti let by pravděpodobně neplnily cíle tohoto standardu.

47. Další monitorovací procesy mohou zahrnovat:

(a) provedení auditu vzorku profesních účetních s cílem zkontrolovat splnění požadavků KPR,

(b) zařazení prověrky a vyhodnocení učebních plánů nebo dokumentů k KPR do praxe inspekčních programů,

(c) požadavek, aby zaměstnavatelé působící ve veřejné praxi zařazovali programy KPR a účinné monitorovací systémy do svých programů zajišťování kvality, a aby vedli průběžné záznamy o činnostech KPR v rámci svých systémů sledování odpracované doby.

48. Členské organizace musí vyžadovat od profesních účetních, aby uchovávali po dostatečnou dobu doklady prokazující splnění předepsaných vykazovacích požadavků.

49. Ověřování je třeba prokázat dokumentací, kterou lze snadno poskytnou členské organizaci pro účely prověření. Příklady jsou uvedeny v příloze k tomuto standardu.

50. Systém povinného KPR bude fungovat efektivně a ve veřejném zájmu pouze tehdy, pokud profesní účetní, kteří neplní předepsaný požadavek, budou včas přinuceni k nápravě, nebo pokud jej nadále úmyslně neplní, budou podrobeni odpovídajícím sankcím. Členským organizacím se doporučuje, aby po zvážení právních podmínek práva a prostředí ve svých zemích stanovily účinné sankce. Některé členské organizace mohou být vybaveny právní autoritou k vyloučení profesních účetních, kteří nesplňují předepsané požadavky, nebo jim mohou odepřít právo vykonávat praxi. Zveřejňování jmen profesních účetních, kteří úmyslně neplní předepsané požadavky, je jednou z alternativ k úvaze v rámci tohoto procesu. Takový postup může působit na profesní účetní jako všeobecný odstrašující prostředek a poskytuje veřejnosti jednoznačný signál, že profese usiluje o zachování odborné způsobilosti.

51. Prvotní kroky učiněné k nápravě neplnění předepsaných požadavků se pravděpodobně soustředí na dovedení profesního účetního do souladu s těmito požadavky během přiměřené doby. Je třeba dbát na nalezení rovnováhy mezi volbou sankce, která profesnímu účetnímu splnění předepsaného požadavku KPR v zásadě umožňuje odkládat nebo se mu vyhýbat, a na druhé straně sankce, která přináší neúměrně tvrdý trest.

52. Vyloučení účetního nebo odepření práva vykonávat praxi lze vyhradit pro ty profesní účetní, kteří dali zřetelně najevo – dlouhodobým neplněním předepsaných požadavků nebo svou reakcí na dotazy ze strany členské organizace – že pravděpodobně nadále nebudou přikládat význam dodržování požadavků KPR.

53. Uvalení sankce není krok, který by měl být činěn bez řádné úvahy. Ovšem úmyslné neudržování a nerozvíjení vlastní profesní způsobilosti ze strany profesního účetního znamená porušení významné stavovské povinnosti, které opodstatňuje kárný postih.

54. Je třeba, aby členská organizace odpovídajícím způsobem personálně zabezpečila proces monitorování a vynucování. Členské organizace také mohou zvážit zřízení rady nebo výboru dobrovolníků k dohledu nad požadavky KPR a nad monitorovacím a vynucovacím procesem.

55. Jako opatření ve veřejném zájmu se členským organizacím doporučuje, aby zveřejňovaly zprávu o míře, v níž jejich členové splňují požadavky KPR, stanovené v tomto standardu.

PŘÍLOHA

Tato příloha je pouze ilustrativní a netvoří součást standardu. Účelem přílohy je ilustrovat uplatňování standardu, a pomoci tím objasnit jeho význam.

Příloha uvádí příklady různých druhů učebních činností a toho, jak lze takové učení ověřovat použitím přístupů ke kontinuálnímu profesnímu rozvoji (KPR) na základě vstupů a výstupů.

Příklady plánovacích nástrojů

Následující nástroje mohou profesním účetním napomáhat při zjišťování potřeb učení a rozvoje a při plánování způsobu naplňování těchto potřeb.

Nástroje, jako jsou mapy způsobilosti a učební plány, mohou být užitečné pro členské organizace a profesní účetní při zjišťování relevantních učebních potřeb a příležitostí. Mapy způsobilosti pomáhají identifikovat potřeby rozvoje. Učební plány učení pomáhají odkrývat učební příležitosti, které umožní naplnit potřeby v příslušném směru. Tyto nástroje je zapotřebí periodicky revidovat a upravovat podle toho, jak se mění nároky na způsobilost.

Mapa způsobilosti

Mapa způsobilosti může profesním účetním pomáhat při zjišťování potřeb školení a rozvoje, před pozdějším zjišťováním relevantních studijních aktivit. Mapy způsobilosti poskytují seznam způsobilostí klíčových pro určité role nebo sektory profese a na různých úrovních (např. základní, středně pokročilá, vyspělá). Mapa způsobilosti může pomáhat profesním účetním při vyhodnocování současné úrovně jejich způsobilosti a při zjišťování cílů rozvoje. Mapy způsobilosti již byly vyvinuty několika členskými organizacemi IFAC a několika zaměstnavateli jako pomoc profesním účetním při plánování a rozvoji jejich kariéry.

Učební plán

Učební plán pomáhá profesním účetním zjišťovat potřeby školení a rozvoje a způsoby, jak tyto potřeby naplňovat. Profesním účetním se doporučuje, aby své aktuální dovednosti a způsobilosti prověřovali vůči určitému cíli (při tom může pomoci mapa způsobilosti, popsaná výše). Po zjištění těchto potřeb rozvoje pak profesní účetní může zajišťovat zdroje pro relevantní studijní aktivity, které mu pomohou rozvíjet požadované dovednosti a způsobilosti. Pro rozvoj požadovaných dovedností a způsobilostí může být potřebná i více než jedna studijní aktivita. Některé členské organizace vyvinuly interaktivní nástroje jako pomůcku pro vyhodnocování způsobilosti a pro plánování způsobu rozvoj a udržování způsobilosti.

Studijní aktivity, nástroje měření a průkaznost

Následující soupis uvádí příklady různých studijních aktivit, potenciálně možných způsobů měření učení a různé druhy důkazů pro přístupy na základě vstupů a výstupů. Všechny z nich lze uskutečňovat pomocí elektronických prostředků a s využitím možností e-learningu (elektronického učení). Při posuzování těchto příkladů se očekává, že členské organizace zohlední účel odstavců 36, 38 a 39 tohoto standardu. Následující příklady mohou tvořit KPR v případě, že jednotlivý profesní účetní při absolvování dané aktivity rozvinul své schopnosti.

Příklady studijních aktivit

- účast v kurzech, na konferencích a seminářích
- samostudijní moduly nebo studijní praxe využívající nový software, systémy, postupy nebo techniky uplatňované při výkonu profesní role,
- publikované profesní nebo vědecké statě,
- účast a práce v odborných výborech,
- vyučování v kurzu nebo při akci KPR v oblasti spojené s profesní odpovědností,
- účast v roli přednášejícího na konferencích, prezentacích nebo v diskusních skupinách,
- psaní odborných článků, pojednání a knih,
- výzkum aplikovaný v profesní roli, včetně studia odborné literatury a časopisů,
- profesní přezkoušení nebo oficiální testy.

Pouhá jednotlivá opakovaná činnost, například výuka úvodu do účetnictví pro různé skupiny posluchačů, by neměla tvořit celý KPR určitého člena.

Příklady jednotek měření

Při posuzování následující jednotek měření je třeba upozornit, že standard měří přístupy na základě vstupů v hodinách. Všechny alternativní jednotky měření by měly být ekvivalentní jedné hodině výuky ve třídě nebo jejímu srovnatelnému ekvivalentu (viz odstavec 34 a 35).

- čas strávený činností,
- jednotky vyčleněné na určitou aktivitu poskytovatelem KPR,
- jednotky předepsané členskou organizací.

Důkazy pro ověřování přístupu na základě vstupů

- osnovy kurzů, výukové materiály,
- výkazy docházky, registrační formuláře nebo potvrzení o zápisu od poskytovatele,
- nezávislá hodnocení potvrzující, že studijní aktivita proběhla,
- potvrzení instruktora, studijního poradce nebo školitele o účasti,
- potvrzení zaměstnavatele o účasti na podnikovém programu.

Důkazy pro ověřování u přístupu na základě výstupů

- ověřování studia prostřednictvím výsledků studia nebo výkonnostních kritérií,
- hodnocení písemného nebo zveřejněného dokumentu recenzentem,
- vyhodnocení dosažených studijních výsledků,
- uveřejnění profesního článku nebo výsledků výzkumného projektu,
- periodické přezkoušení,
- speciální nebo jiná kvalifikace,
- pracovní deníky, které byly objektivně ověřeny porovnáním s externí mapou způsobilosti,
- mapy způsobilosti vyvinuté členskou organizací, v porovnání s nimiž člen vyplňuje sebehodnocení a na vyžádání poskytuje průkazné podklady,
- objektivní zhodnocení úrovně způsobilosti jednotlivce v porovnání s mapou způsobilosti, vyvinutou buď zaměstnavatelem nebo profesním orgánem.

Následující zdroje důkazů, pokud je ověřeno, že se týkají určitého člena, mohou poskytnout důkazy o jeho způsobilosti:

- nezávislé inspekce jeho účetní praxe,
- zhodnocení nebo potvrzení specializovaných sdružení, které dokumentují zdokonalení způsobilosti, a dále hodnocení regulátorů, např. státní kontroly licencovaných bank.